Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/2841

2024 11 14

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2024/2841

2024 m. spalio 23 d.

kuria sukuriamos Europos asmens su negalia kortelė ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 53 straipsnio 1 dalį, 62 straipsnį, 91 straipsnį ir 21 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ([2]),

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([3]),

kadangi:

(1) Sąjunga yra grindžiama žmogaus orumo, laisvės, lygybės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybėmis ir yra įsipareigojusi kovoti su diskriminacija, įskaitant diskriminaciją dėl negalios, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutartyje (toliau – ES sutartis), Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV), Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijoje ([4]) (toliau – JT NTK);

(2) Chartijos 26 straipsnyje Sąjunga pripažįsta ir gerbia asmenų su negalia teisę naudotis priemonėmis, kuriomis užtikrinamas jų nepriklausomumas, socialinė ir profesinė integracija bei dalyvavimas bendruomenės gyvenime;

(3) kiekvienas Sąjungos pilietis turi pagrindinę teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, laikydamasis ES sutartyje bei SESV ir joms įgyvendinti priimtose nuostatose nustatytų apribojimų bei sąlygų. JT NTK 18 straipsnyje taip pat pripažįstamos asmenų su negalia teisės, *inter alia*, laisvai judėti ir laisvai pasirinkti savo gyvenamąją vietą vienodomis sąlygomis su kitais asmenimis;

(4) Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teigimu, Sąjungos pilietybe siekiama suteikti pagrindinį valstybių narių piliečių statusą, kai naudojamasi teise judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, suteikiant galimybę tiems asmenims, kurių padėtis yra tokia pati, atsižvelgiant į SESV materialinę taikymo sritį, būti vienodai teisiškai vertinamais neatsižvelgiant į jų pilietybę, išskyrus aiškiai numatytas išimtis;

(5) Sąjunga yra JT NTK šalis ir jai yra privalomos jos nuostatos, kurios yra neatskiriama Sąjungos teisinės tvarkos dalis, neviršijant Sąjungos kompetencijos ribų. Visos valstybės narės yra JT NTK šalys ir ji joms yra privaloma, neviršijant valstybių narių kompetencijos ribų. Nors Sąjunga ir visos valstybės narės yra pasirašiusios ir ratifikavusios JT NTK, tiek Sąjungos lygmeniu, tiek visose valstybėse narėse reikia daryti pažangą asmenų su negalia lygybės srityje;

(6) JT NTK pripažįstama, kad prie asmenų su negalia priskiriami asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, kurie sąveikaudami su įvairiomis aplinkos, administracinėmis, technologinėmis ir visuomeninėmis kliūtimis gali lemti diskriminacinį elgesį. Taigi, JT NTK tikslas – skatinti, apsaugoti ir užtikrinti,

([1]) OL C, C/2024/1595, 2024 3 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1595/oj.
([2]) OL C, C/2024/1981, 2024 3 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1981/oj.
([3]) 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2024 m. spalio 14 d. Tarybos sprendimas.
([4]) OL L 23, 2010 1 27, p. 37.

kad visi asmenys su negalia galėtų be jokios rūšies diskriminacijos visapusiškai ir lygiomis teisėmis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą jų prigimtiniam orumui, asmeniniam savarankiškumui, įskaitant laisvę rinktis, ir asmenų nepriklausomumui, taip užtikrinant jų visapusišką bei veiksmingą dalyvavimą ir įtrauktį visuomenėje lygiai su kitais asmenimis. JT NTK taip pat pripažįstama, kad svarbu gerbti asmenų su negalia skirtumus ir pripažinti juos kaip žmonių įvairovės bei žmonijos dalį ir kad reikia imtis tinkamų priemonių siekiant asmenims su negalia užtikrinti lygias galimybes bei prieinamumą. JT NTK nurodyta, kad moterys ir mergaitės su negalia patiria įvairių formų diskriminaciją, ir numatyta, kad Konvencijos Šalys turi imtis priemonių, kad užtikrintų joms galimybę visapusiškai ir lygiomis teisėmis naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis. Joje taip pat pripažįstamos sudėtingos sąlygos, su kuriomis susiduria asmenys su negalia, patiriantys daugialypę ar sunkesnių formų diskriminaciją dėl rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitokių įsitikinimų, nacionalinės, etninės, autochtonų ar socialinės kilmės, turtinės padėties, gimimo, amžiaus ar kitokio statuso;

(7) 2017 m. lapkričio 17 d. Geteborge Europos Parlamento, Tarybos ir Europos Komisijos kartu paskelbto Europos socialinių teisių ramsčio ([5]) (toliau – Ramstis) 3 principe nustatyta, kad kiekvienas, nepaisant, *inter alia*, negalios, turi teisę į vienodą požiūrį ir lygias galimybes užimtumo, socialinės apsaugos, švietimo srityse ir turi galimybę gauti visuomenei prieinamas prekes ir paslaugas, taip pat tai, kad turėtų būti skatinama sudaryti lygias galimybes nepakankamai atstovaujamoms grupėms. Be to, Ramsčio 17 principe pripažįstama, kad asmenys su negalia turi teisę į pajamų rėmimą, užtikrinančią orų gyvenimą, paslaugas, leidžiančias jiems dalyvauti visuomenės gyvenime, ir jų poreikiams pritaikytą darbo aplinką;

(8) 2021 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatu priimta 2021–2030 m. neįgaliųjų teisių strategija siekiama spręsti įvairias problemas, su kuriomis susiduria asmenys su negalia, ir tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmeniu daryti pažangą visose JT NTK srityse;

(9) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 ([6]) siekiama pagerinti prieigą prie tam tikrų gaminių ir paslaugų šalinant kliūtis, atsirandančias dėl skirtingų prieinamumo reikalavimų valstybėse narėse, ir užkertant joms kelią, taip prisidedant prie gaminių ir paslaugų prieinamumo vidaus rinkoje didinimo, įskaitant prieigą prie interneto svetainių ir nešiojamaisiais prietaisais teikiamų tam tikrų viešųjų paslaugų, ir siekiama pagerinti atitinkamos informacijos prieinamumą. Be to, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 ([7]) siekiama pagerinti viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumą;

(10) be to, Sąjungos teise taip pat užtikrinama teisė į nediskriminavimą, susijusi su galimybe naudotis transportu, ir kitos teisės. Tokių teisių pavyzdžiai apima keleivių su negalia ir riboto mobilumo keleivių teisę nemokamai gauti pagalbą keliaujant oro, geležinkelių, vandens transporto priemonėmis arba miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais, kaip nustatyta atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentais (EB) Nr. 1107/2006 ([8]), (ES) 2021/782 ([9]), (ES) Nr. 1177/2010 ([10]) bei (ES) Nr. 181/2011 ([11]). Sąjungos teise, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/62/EB ([12]), valstybėms narėms taip pat sudaromos sąlygos nustatyti mažesnes rinkliavas ar naudotojo mokesčius už kelius, tiltus ar tunelius, už kuriuos imamas kelių mokestis, taip pat sudaromos sąlygos taikyti išimtis pareigai sumokėti tokias rinkliavas ar naudotojo mokesčius už bet kokią transporto priemonę, kuria naudojasi asmenys su negalia arba kuri jiems priklauso nuosavybės teise;

(11) asmenys su negalia gali kreiptis į gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingas institucijas ar įstaigas dėl negalios statuso pripažinimo, nes šis klausimas priklauso valstybių narių kompetencijai. Negalios vertinimo procedūros valstybėse narėse yra skirtingos. Jei kompetentingos institucijos ar įstaigos pripažįsta pareiškėjo negalios

([5]) OL C 428, 2017 12 13, p. 10.
([6]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).
([7]) 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2102 dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo (OL L 327, 2016 12 2, p. 1).
([8]) 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (OL L 204, 2006 7 26, p. 1).
([9]) 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/782 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL L 172, 2021 5 17, p. 1).
([10]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2010 dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 334, 2010 12 17, p. 1).
([11]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 55, 2011 2 28, p. 1).
([12]) 1999 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/62/EB dėl transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi kelių infrastruktūra (OL L 187, 1999 7 20, p. 42).

statusą, jos gali išduoti asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstamas prašytojo negalios statusas. Valstybėse narėse, kuriose negalios statusas nėra apibrėžtas, asmenims su negalia teikiant paslaugas arba numatant lengvatas gali būti remiamasi negalia grindžiama teise naudotis tam tikromis paslaugomis;

(12) JT NTK pripažįstama, kad asmenų su negalia patiriama diskriminacija ir socialinė atskirtis atsiranda ne dėl pačių sveikatos sutrikimų, o dėl aplinkos, sisteminių ir požiūrio sudaromų kliūčių visuomenėje. Dėl negalios statuso tarpusavio pripažinimo tarp valstybių narių nebuvimo asmenys su negalia, naudodamiesi savo pagrindinėmis teisėmis į vienodą požiūrį, nediskriminavimą ir laisvą judėjimą, dažnai susiduria su konkrečiais ir dideliais sunkumais bei kliūtimis. Taip yra, visų pirma, trumpalaikio buvimo ar lankymosi kitoje valstybėje narėje atvejais, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB ([13]) 6 straipsnyje, kuriame numatyta, kad Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turi teisę gyventi kitoje valstybėje narėje ne ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį nekeliant jokių sąlygų ar netaikant jokių formalumų, išskyrus reikalavimą turėti galiojančią tapatybės kortelę ar pasą. Ilgesnių nei trejų mėnesių laikotarpių atveju tos direktyvos 7 straipsnyje reikalaujama, kad būtų tenkinamos papildomos sąlygos, ir tuo atveju tos direktyvos 8 straipsnyje numatyta, jog priimančioji valstybė narė gali reikalauti, kad Sąjungos piliečiai užsiregistruotų atitinkamose institucijose;

(13) asmenų su negalia, kurie ilgesniam laikotarpiui persikelia į kitas valstybes nares darbo, studijų ar kitais tikslais, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose arba valstybių narių tarpusavio sutarimu nustatyta kitaip, negalią įvertinti ir ją oficialiai pripažinti gali kitos valstybės narės kompetentingos institucijos ar įstaigos ir tokie asmenys gali gauti asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstamas jų negalios statusas, arba sulaukti sprendimo dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis, pagal tos valstybės narės taikomas taisykles;

(14) siekiant skatinti Sąjungos judumo programoje dalyvaujančių asmenų su negalia laisvą judėjimą, naudojantis Europos asmens su negalia kortele arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortele asmenims su negalia tos programos laikotarpiu turėtų būti nuolat užtikrinamos lygios galimybės naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka arba automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra. Sąjungos judumo programos apima Sąjungos nustatytas programas, kuriomis nustatytą laikotarpį remiamas asmenų judumas į kitą valstybę narę švietimo, mokymo, profesiniais, pilietiniais ar kultūriniais tikslais, pavyzdžiui, Europos solidarumo korpuso programą arba „Erasmus+“, nustatytas atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos reglamentais (ES) 2021/888 ([14]) ir (ES) 2021/817 ([15]);

(15) tačiau asmenys, turintys pripažintą negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis, kurie vyksta į kitą valstybę narę nei ta, kurioje jie gyvena, arba lankosi joje trumpą laiką, reguliariai susiduria su dideliais sunkumais ir kliūtimis, kai jų negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis nepripažįstamas (-a) valstybėje narėje, į kurią jie vyksta arba kurioje jie lankosi, ir kai jie neturi asmens su negalia pažymėjimo, asmens su negalia kortelės ar kito oficialaus dokumento, patvirtinančio jų negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis priimančiojoje valstybėje narėje, kad jie galėtų pasinaudoti joje siūlomomis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka. Su konkrečiais sunkumais dažnai susiduria, visų pirma, nematomą negalią turintys asmenys, kai jų prašoma įrodyti savo negalią vykstant į kitą valstybę narę ar joje lankantis;

(16) į kitą valstybę narę vykstantys ar joje besilankantys asmenys su negalia, naudodamiesi savo laisvo judėjimo teisėmis, atsiduria labai nepalankioje padėtyje, palyginti su asmenimis be negalios, taip pat palyginti su asmenimis su negalia, turinčiais asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo pripažįstamas jų negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis valstybėje narėje, į kurią jie vyksta arba kurioje jie lankosi;

([13]) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

([14]) 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/888, kuriuo nustatoma Europos solidarumo korpuso programa ir panaikinami reglamentai (ES) 2018/1475 ir (ES) Nr. 375/2014 (OL L 202, 2021 6 8, p. 32).

([15]) 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/817, kuriuo nustatoma Sąjungos švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013 (OL L 189, 2021 5 28, p. 1).

(17) be to, nežinant, ar ir kokiu mastu jų negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis ir tą statusą ar teisę pripažįstantys oficialūs dokumentai bus pripažįstami vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, asmenims su negalia kyla didelis netikrumas. Tą problemą paaštrina ribotos galimybės internete gauti informacijos apie jų konkrečias teises ir prieinamas lengvatas. Galiausiai asmenys su negalia gali būti atgrasomi nuo naudojimosi savo laisvo judėjimo ir visapusiško bei veiksmingo dalyvavimo visuomenės gyvenime ir įtraukties teisėmis;

(18) ne vienoje Europos Parlamentui pateiktoje peticijoje Sąjungos piliečiai išreiškė susirūpinimą dėl nepakankamo negalios tarpusavio pripažinimo Sąjungoje ir paprašė sukurti Sąjungos masto asmens su negalia kortelę;

(19) be įvairių matomų ir nematomų, fizinių, socialinių bei kitų kliūčių patekti į viešąsias ir privačiąsias erdves bei naudotis paslaugomis ir tinkamų sąlygų sudarymo trūkumo, didelės išlaidos yra svarbus veiksnys, kuris atgraso daugelį asmenų su negalia nuo kelionių. Asmenys su negalia turi specifinių poreikių, dėl kurių patiria papildomų išlaidų, susijusių su jų negalia, ir dėl kurių gali reikėti juos lydinčių ar jiems padedančių asmenų, įskaitant asmenis, kurie pagal nacionalinę teisę ar praktiką pripažįstami asmeniniais asistentais, arba vertėjų į gestų kalbą ar gyvūnų pagalbininkų, ir dėl to jų kelionės išlaidos yra didesnės nei asmenų be negalios. Dėl negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis pripažinimo kitose valstybėse narėse nebuvimo galėtų būti apribotos jų galimybės naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka arba asmenims su negalia skirtomis automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra, pavyzdžiui, nemokamu įvažiavimu ar mažesniais tarifais, pirmumo teisę suteikiančiomis sėdimosiomis vietomis viešajame transporte ar rezervuotomis automobilių stovėjimo vietomis, o tai turi įtakos jų kelionės išlaidoms, gyvenimui, socialinei ir ekonominei integracijai bei asmeniniam savarankiškumui. Be to, diskriminacinį elgesį asmenų su negalia atžvilgiu gali lemti plačiai paplitęs žinių apie psichosocialinio, kognityvinio, fizinio ar jutiminio prieinamumo politiką trūkumas;

(20) lengvatinė tvarka, pavyzdžiui, asmeninė pagalba, pirmenybinė prieiga arba galimybė nelaukti eilėse, nesvarbu, ar ji taikoma už atlygį ar neatlygintinai, dažnai yra svarbi siekiant asmenims su negalia suteikti galimybę naudotis įvairiomis paslaugomis, veikla bei infrastruktūra ir gauti visą jų teikiamą naudą. Tačiau dėl to, kad valstybėje narėje, į kurią jie vyksta ar kurioje jie lankosi, tarpusavyje nepripažįstamas negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis ir kitose valstybėse narėse išduoti oficialūs dokumentai, kuriais pripažįstamas jų statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis, asmenims su negalia galėtų būti neįmanoma pasinaudoti specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, kurias toje valstybėje narėje valdžios institucijos ar privatūs veiklos vykdytojai siūlo asmenims, turintiems asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitus oficialius dokumentus, kuriais pripažįstamas jų negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis, išduotus toje valstybėje narėje;

(21) nors 2016 m. pradėtas ir aštuoniose valstybėse narėse įvykdytas bandomasis projektas dėl ES asmens su negalia kortelės buvo savanoriško pobūdžio ir ribotos apimties, jis įrodė, kad palankesnių sąlygų sudarymas negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis tarpusavio pripažinimui tarp valstybių narių teikia privalumų asmenims su negalia naudojantis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, kiek tai susiję su paslaugomis kultūros, laisvalaikio, sporto bei kai kuriais atvejais transporto srityse ir kiek tai susiję su trumpalaikės paramos jų tarpvalstybiniam judėjimui Sąjungoje skyrimu, ir parodė, kad ES asmens su negalia kortelės tikslai tebėra aktualūs atsižvelgiant į esamus asmenų su negalia poreikius. Be to, tame bandomajame projekte buvo ir kitų paslaugų, veiklos ir infrastruktūros, kurios asmenims su negalia siūlomos taikant specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, pavyzdžių;

(22) asmenys su negalia, remdamiesi savo negalios statusu arba negalia grindžiama teise naudotis konkrečiomis paslaugomis, kompetentingoms institucijoms ar įstaigoms valstybėje narėje, kurioje jie gyvena, gali pateikti paraišką išduoti asmens su negalia automobilio statymo kortelę, kuria pripažįstama teisė į tam tikras asmenims su negalia skirtas automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą. Kiekviena valstybė narė yra nustačiusi paraiškų teikimo vietos, regiono ar nacionaliniu lygmeniu procedūrą, skirtą asmens su negalia arba jį lydinčių ar jam padedančių asmenų, įskaitant asmeninius asistentus, automobilio statymo kortelei gauti, ir kriterijus, kurie turi būti įvykdyti, kad asmuo atitiktų reikalavimus;

(23) Tarybos rekomendacijoje 98/376/EB ([16]) nustatytas Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės pavyzdys, kuris sudaro palankesnes sąlygas tokių automobilio statymo kortelių pripažinimui visose valstybėse narėse. Tačiau, kadangi ta rekomendacija yra neprivaloma, ją įgyvendinant ir įtraukus konkrečius nacionalinius

([16]) 1998 m. birželio 4 d. Tarybos rekomendacija 98/376/EB dėl asmens su negalia automobilio statymo kortelių (OL L 167, 1998 6 12, p. 25).

papildymus ar nukrypimus nuo rekomenduojamo pavyzdžio atsirado daug įvairių asmenų su negalia automobilio statymo kortelių. Tokia įvairovė trukdo tarpvalstybiniu mastu pripažinti tas automobilio statymo korteles visose valstybėse narėse ir kliudo asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams naudotis kitose valstybėse narėse nustatytomis specialiomis automobilio statymo sąlygomis ir jiems skirta infrastruktūra. Be to, ta rekomendacija nebuvo atnaujinta atsižvelgiant į vykstančią technologijų ir skaitmenizacijos raidą. Valstybėms narėms taip pat kilo problemų, susijusių su sukčiavimu asmens su negalia automobilio statymo kortelėmis ir jų klastojimu, nes formatas dažniausiai yra gana paprastas ir lengvai padirbamas, o praktiškai jis yra skirtingas kiekvienoje valstybėje narėje, dėl to jį sudėtinga patikrinti. Atsižvelgiant į šią direktyvą, kuria šioje srityje numatomos išsamesnės teisiškai privalomos taisyklės, Rekomendacijos 98/376/EB tikslai nebeįgyvendinami. Vis dėlto valstybės narės turėtų galėti leisti, kad asmens su negalia automobilio statymo kortelės, išduotos pagal tą rekomendaciją iki priemonių, kuriomis ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, taikymo pradžios dienos, jų teritorijoje turėtų tokį patį poveikį kaip ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė;

(24) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas asmenų su negalia galimybei naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su paslaugomis, įskaitant keleivių transporto paslaugas, veikla ir infrastruktūra, taip pat kai jos teikiamos neatlygintinai, kitose valstybėse narėse, nei ta, kurioje jie gyvena, reikėtų pašalinti likusias kliūtis ir sunkumus, su kuriais susiduriama vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant dėl to, kad tarpusavyje nepripažįstamas tų asmenų negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis ir kitose valstybėse narėse išduoti oficialūs dokumentai, kuriais pripažįstamas tas statusas ar teisė, bei automobilio statymo teisė;

(25) todėl, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas asmenims su negalia naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, kurias siūlo valdžios institucijos ar privatūs veiklos vykdytojai, kai tokie asmenys trumpam vyksta į kitą valstybę narę ar joje lankosi, nediskriminuojant dėl pilietybės ir tokia pačia tvarka, kuri taikoma tos valstybės narės asmenims su negalia, taip pat siekiant sudaryti palankesnes sąlygas naudotis visų rūšių transportu ir asmenims su negalia skirtomis automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra tokia pačia tvarka, kuri taikoma toje valstybėje narėje, yra būtina nustatyti Europos asmens su negalia kortelei, kaip pripažinto negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis įrodymui, ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelei, kaip įrodymui, kad asmenys su negalia turi pripažintą teisę naudotis asmenims su negalia skirtomis automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra, skirtą bendrų taisyklių ir sąlygų sistemą, įskaitant bendrą standartizuotą pavyzdį. Be to, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti taikyti šią direktyvą asmenims, turintiems pripažintą negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis, ilgesnių nei trumpo buvimo laikotarpių atveju;

(26) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės tarpusavio pripažinimas asmenims, turintiems pripažintą negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis valstybėje narėje, turėtų sudaryti palankesnes sąlygas ir garantuoti galimybę naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, kurias valdžios institucijos ar privatūs veiklos vykdytojai siūlo naudojantis įvairiomis paslaugomis, veikla ir infrastruktūra, įskaitant atvejus, kai jos teikiamos neatlygintinai, taip pat galimybę naudotis asmenims su negalia ir, kai taikytina, juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus, skirtomis automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra, vienodomis sąlygomis, kurios nustatytos remiantis kompetentingų institucijų ar įstaigų priimančiojoje valstybėje narėje išduotais nacionaliniais asmens su negalia pažymėjimais, asmens su negalia kortelėmis ar kitais oficialiais dokumentais, kuriais pripažįstamas negalios statusas, jei tokie oficialūs dokumentai egzistuoja, ir automobilio statymo kortelėmis;

(27) be automobilio statymo sąlygų ir infrastruktūros, paslaugos, veikla ir infrastruktūra, kuriems taikoma ši direktyva, yra susiję su labai įvairia nuolat kintančia veikla, įskaitant veiklą, kurią neatlygintinai siūlo valdžios institucijos ar privatūs veiklos vykdytojai, ir kurie teikiami privalomai pagal nacionalines ar vietos taisykles arba teisines pareigas arba kurie teikiami savanoriškai, visų pirma privačių veiklos vykdytojų, įvairiose politikos srityse, pavyzdžiui, kultūros, laisvalaikio, turizmo, sporto, viešojo bei privačiojo transporto ir mokymo srityse;

(28) specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos pavyzdžiai yra, be kita ko, nemokamas įvažiavimas, sumažinti tarifai, sumažinti kelių ar naudotojo mokesčiai už mokamus kelius, tiltus ar tunelius, pirmenybė prieiga, galimybė įvažiuoti į riboto eismo zonas ir pėsčiųjų zonas, pirmumo teisę suteikiančios sėdimosios vietos viešajame transporte, specialios prieinamos vietos viešajame transporte, parkuose ir kitose viešose vietose, prieinamos sėdimosios vietos kultūriniuose ar viešuose renginiuose, asmeninė pagalba, gyvūnai pagalbininkai, pavyzdžiui, asmenų su negalia, įskaitant regos sutrikimų turinčius asmenis, šunys vedliai ar šunys pagalbininkai, pagalba paplūdimyje norint patekti į vandenį, pavyzdžiui, galimybė naudotis Brailio raštu, audiogidais ar vertimu į gestų kalbą, pagalbinių priemonių ar pagalbos teikimas, asmens su negalia vežimėlio skolinimas, plūdriojo asmens su negalia vežimėlio skolinimas, turistų informacijos gavimas prieinamais formatais ir naudojimasis riboto mobilumo asmens motoroleriu arba asmens su

negalia vežimėliu dviračio eismo juostose netaikant baudų. Automobilio statymo sąlygų ir infrastruktūros pavyzdžiai yra, be kita ko, nemokamos arba didesnių matmenų ar rezervuotos automobilio statymo vietos, taip pat galimybė patekti į teritorijas, kuriose pagal nacionalinę teisę eismas ribojamas ir į kurias gali patekti tik tam tikros transporto priemonės, pavyzdžiui, į mažos taršos zonas. Kalbant apie keleivių vežimo oro, geležinkelio, vandens transporto priemonėmis ar miesto ir tolimojo susisiekimo autobusais paslaugas, be specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos, siūlomų asmenims su negalia, gyvūnai pagalbininkai, pavyzdžiui, asmenų su negalia, įskaitant regos sutrikimų turinčius asmenis, šunys vedliai ar šunys pagalbininkai, asmeniniai asistentai, gestų kalbos vertėjai ar kiti asmenys, lydintys asmenis su negalia ar riboto mobilumo asmenis arba jiems padedantys, keliauja nemokamai ar už mažesnę kainą ir sėdi, jei tai praktiškai įmanoma, šalia jų lydimų asmenų su negalia arba šalia asmenų su negalia, kuriems jie padeda. Asmenis su negalia lydinčius ar jiems padedančius asmenis paskiria patys asmenys su negalia arba jų teisėti globėjai ir jie gali keistis *ad hoc* pagrindu, priklausomai nuo asmenų su negalia poreikių;

(29) asmeniniai asistentai lydi asmenis su negalia ar jiems padeda arba atlieka kasdienio gyvenimo veiksmus, prireikus sutartinių santykių pagrindu, pagal nacionalinę teisę ar praktiką, siekiant ugdyti asmenų su negalia asmeninį savarankiškumą, sudaryti palankesnes sąlygas jų gyvenimui bendruomenėje ir skatinti asmenis su negalia gyventi autonomiškai. Asmeniniai asistentai, nepriklausomai nuo jų pilietybės, turėtų galėti lydėti asmenis su negalia arba jiems padėti, kai asmenys su negalia keliauja į valstybę narę, kuri nėra jų gyvenamosios vietos valstybė narė, arba joje lankosi, naudodamiesi Europos asmens su negalia kortele arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortele, su sąlyga, kad jie pagal taikytiną Sąjungos ir nacionalinę teisę turi teisę judėti visoje Sąjungoje;

(30) kai taikytina, pagal atitinkamą Sąjungos teisę valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tarpvalstybinių keleivių vežimo paslaugų teikėjai keliautojams, kurie pirkdami kelionės bilietą turi Europos asmens su negalia kortelę, pagal reglamentus (ES) Nr. 181/2011 ir (ES) Nr. 1177/2010 pateiktų arba pagal Reglamentą (ES) 2021/782 gavę prašymą suteiktų galimybę gauti aiškią informaciją apie specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, taikomas įvairiais kelionės etapais, siekiant išvengti situacijos, kai Europos asmens su negalia kortelę turintys keliautojai, atvykę į kitą valstybę narę, neturi galiojančio kelionės dokumento, nors ir naudojasi ta pačia transporto paslauga;

(31) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimas, jos galiojimo pratęsimas ir panaikinimas valstybėje narėje turi būti nustatytas šioje direktyvoje kartu su tos valstybės narės taikomomis asmenų su negalia negalios statuso ir automobilio statymo teisės arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis vertinimo ir pripažinimo taisyklėmis, procedūromis ir kompetencija. Kai valstybės narės tiesiogiai išduoda Europos asmens su negalia kortelę, jos turėtų prašyti atitinkamo asmens sutikimo. Europos asmens su negalia kortelė turėtų būti išduodama ir jos galiojimas pratęsiamas nemokamai, o pakartotinai išduodant tą kortelę jos praradimo ar sugadinimo atveju gali būti imamas mokestis. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė gali būti išduodama ir jos galiojimas gali būti pratęsiamas nemokamai arba už mokestį. Galimi mokesčiai už pakartotinį Europos asmens su negalia kortelės išdavimą jos praradimo ar sugadinimo atveju arba už Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą ir jos galiojimo pratęsimą neturėtų viršyti atitinkamų administracinių išlaidų, o nustatytas jų dydis neturėtų būti toks, kad asmenims su negalia užkirstų kelią įsigyti arba pakartotinai įsigyti tokią kortelę arba juos nuo to atgrasytų;

(32) be Europos asmens su negalia kortelės fizinės versijos valstybės narės turėtų numatyti tos kortelės skaitmeninę versiją ir po to, kai įgyvendinimo aktais bus nustatytos techninės specifikacijos, turėtų galėti numatyti Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės skaitmeninę versiją. Tokios specifikacijos turėtų būti grindžiamos Sąjungos lygmeniu vykdyto ir vykdomo darbo, susijusio su pažymėjimų ir dokumentų, pavyzdžiui, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/953 ([17]) sukurto ES skaitmeninio COVID pažymėjimo, skaitmeninimu, patirtimi ir turėtų sudaryti sąlygas naudoti Europos asmens su negalia kortelę ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę naudojantis Sąjungos lygmens skaitmeninės tapatybės dėkle. Asmenys su negalia turėtų būti informuojami apie tokias galimybes ir turėti galimybę laisvai nuspręsti, ar naudotis fizine, ar skaitmenine Europos asmens su negalia kortelės versija, ar jomis abiem. Valstybėse narėse, kuriose Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės fizinę versiją papildo skaitmeninė versija, asmenys su negalia turėtų galėti prašyti kortelės fizinės versijos ir, jeigu jie to pageidautų, ir skaitmeninės versijos, ir fizinės versijos;

([17]) 2021 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/953 dėl sąveikiųjų COVID-19 skiepijimo, tyrimo ir persirgimo pažymėjimų (ES skaitmeninio COVID pažymėjimo) išdavimo, tikrinimo ir pripažinimo sistemos, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas asmenims laisvai judėti COVID-19 pandemijos metu (OL L 211, 2021 6 15, p. 1).

(33) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimas apima asmens duomenų, įskaitant, visų pirma, duomenų apie kortelės turėtojo negalios statusą, kurie yra „sveikatos duomenys“, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ([18]) 4 straipsnio 15 punkte, ir yra specialios kategorijos asmens duomenys, kaip tai suprantama to reglamento 9 straipsnyje, tvarkymą. Bet koks asmens duomenų tvarkymas šios direktyvos kontekste turi atitikti taikytiną duomenų apsaugos teisę, visų pirma, Reglamentą (ES) 2016/679. Perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę, valstybės narės turi užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktuose būtų numatytos tinkamos apsaugos priemonės, taikytinos asmens duomenų, visų pirma, specialių kategorijų asmens duomenų, tvarkymui. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti šios direktyvos tikslais renkamų bei saugomų asmens duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą;

(34) už Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą atsakinga valstybė narė turėtų būti ta valstybė narė, kurioje asmuo paprastai gyvena pagal Sąjungos teisę ir kurioje įvertinamas jo negalios statusas arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis. Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojai turėtų turėti galimybę naudotis tokia kortele būdami bet kurioje kitoje valstybėje narėje;

(35) Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės paskirtis – visiems asmenims su negalia sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingai naudotis savo teisėmis į laisvą judėjimą ir taip pat lygiomis galimybėmis naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka arba automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra, kiek tai susiję su valstybių narių siūlomomis paslaugomis, veikla ir infrastruktūra, įskaitant atvejus, kai jos siūlomos neatlygintinai. Tai, visų pirma, pasakytina apie asmenis su negalia, vykstančius į kitą valstybę narę ar joje besilankančius darbo arba su mokymu susijusiais tikslais;

(36) numatyta Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės tarpusavio pripažinimo sistema nedaro poveikio valstybės narės kompetencijai įvertinti ir pripažinti negalios statusą ar negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis arba siūlyti specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, pavyzdžiui, nemokamą prieigą prie tam tikrų paslaugų arba nustatyti mažesnius tų paslaugų tarifus asmenims su negalia, įskaitant asmenis su negalia, kurie naudojasi gyvūnais pagalbininkais, arba asmenis su negalia lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus. Tokia sistema valdžios institucijoms ar privatiems veiklos vykdytojams nėra nustatoma pareiga nustatyti specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką asmenims su negalia, taip pat pagal ją nėra sudaromas centralizuotas Sąjungos specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos sąrašas, skirtas Europos asmens su negalia kortelės turėtojams visose valstybėse narėse. Valdžios institucijos ir privatūs veiklos vykdytojai gali siūlyti tam tikras specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką tik konkrečiai asmenų su negalia grupei, atsižvelgiant į tos konkrečios grupės poreikius;

(37) kad būtų galima vienodomis sąlygomis pasinaudoti bet kuriomis į šios direktyvos taikymo sritį patenkančiomis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su paslaugomis, veikla ar infrastruktūra, įskaitant atvejus, kai jos teikiamos neatlygintinai, siūlomomis ar skirtomis asmenims su negalia arba juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant jų asmeninius asistentus, gali būti reikalaujama pateikti Europos asmens su negalia kortelę, kaip negalios statuso įrodymą. Tačiau neturėtų būti reikalaujama pateikti Europos asmens su negalia kortelės, kaip negalios statuso įrodymo, kad būtų suteikta bet kuri kita kitoje Sąjungos ar nacionalinėje teisėje numatyta teisė ar būtų galima ja pasinaudoti, įskaitant teises, kuriomis siūlomos specifinės lengvatos, specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka, nepatenkančios į šios direktyvos taikymo sritį. Kai pagal Sąjungos teisę reikalaujama pateikti asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų asmens su negalia dokumentą, neturėtų būti reikalaujama pateikti Europos asmens su negalia kortelės, kaip negalios įrodymo, nebent valstybė narė nuspręstų sujungti savo nacionalinį asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų asmens su negalia dokumentą su Europos asmens su negalia kortele;

(38) ši direktyva netaikoma socialinės apsaugos išmokoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (EB) Nr. 883/2004 ([19]) bei (EB) Nr. 987/2009 ([20]), specialioms įmokinėms ar neįmokinėms išmokoms pinigais arba išmokoms natūra socialinio draudimo, socialinės apsaugos ar užimtumo srityje arba socialinei paramai, kuriai taikoma Direktyvos 2004/38/EB 24 straipsnio 2 dalis. Kadangi šios direktyvos tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas asmenims su negalia lygiomis galimybėmis naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka jiems vykstant į kitą

([18]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

([19]) 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004 4 30, p. 1).

([20]) 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 987/2009, nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, 2009 10 30, p. 1).

valstybę narę ar joje besilankant trumpalaikio buvimo tikslu, ši direktyva taip pat netaikoma paslaugoms, kurios atlygintinai ar neatlygintinai teikiamos asmenų su negalia ilgalaikei įtraukčiai, rengimui veiklai ar reabilitacijai arba specialioms sąlygoms ar lengvatinei tvarkai, skirtoms galimybei naudotis paslaugomis, kurios siūlomos asmenims su negalia atsižvelgiant į jų individualius poreikius ir kai tenkinami papildomi kriterijai, remiantis individualiu vertinimu ar sprendimu dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis, kurios skiriasi nuo paslaugų, teikiamų asmenims su negalia, kurie neatitinka tokių papildomų kriterijų. Tačiau šios direktyvos įgyvendinimu neturėtų būti naudojamasi siekiant į jos taikymo sritį neįtraukti konkrečių sąlygų ar lengvatinės tvarkos, kurios jau yra siūlomos asmenims su negalia, nustatant, kad jie turi atitikti papildomus kriterijus;

(39) kad būtų didinamas informuotumas ir sudaromos palankesnės sąlygos asmenims su negalia naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka vykstant į kitą valstybę narę ar joje besilankant, visą svarbią informaciją apie sąlygas, taisykles, praktiką ir procedūras, taikytinas siekiant gauti Europos asmens su negalia kortelę arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę ir vėliau ją naudoti, valstybės narės turėtų viešai paskelbti aiškiu, išsamiu, naudotojui patogiu būdu ir asmenims su negalia prieinamu formatu laikydamosi atitinkamų Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų paslaugoms skirtų prieinamumo reikalavimų, įskaitant gestų kalbą, Brailio raštą, pagalbinius formatus ir garso technologijas. Valstybės narės turėtų siekti užtikrinti, kad tokia informacija nebūtų sudėtingesnė nei Europos Tarybos bendruosiuose Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenyse nustatytas B1 (pažengusiųjų) lygis;

(40) Komisija turėtų sukurti specialų Sąjungos tinklalapį. Tame Sąjungos tinklalapyje turėtų būtų pateikiama nuoroda į kiekvienos valstybės narės nacionalinę svetainę. Sąjungos tinklalapis turėtų būti prieinamas visomis Sąjungos oficialiosiomis kalbomis, tarptautine gestų kalba ir valstybių narių nacionalinėmis gestų kalbomis, taip pat jis turėtų būti pateiktas prieinamu ir lengvai skaitomu formatu, laikantis atitinkamų paslaugų prieinamumo reikalavimų, kaip išdėstyta Direktyvos (ES) 2019/882 I priede. Tame tinklapyje pateikiama informacija turėtų būti lengvai suprantama, ne sudėtingesnė nei Europos Tarybos bendruosiuose Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenyse nustatytas B1 (pažengusiųjų) lygis;

(41) dėl nesusipratimų, bendravimo kliūčių ar informuotumo trūkumo asmenys su negalia, ypač turintys nematomą negalią, ne visada gauna jų negaliai tinkamiausią paramą ir jiems nėra sudaromos tinkamos sąlygos, be kita ko, kelionių viešuoju transportu arba bendravimo su nacionalinėmis valdžios institucijomis bei ekstremaliųjų situacijų atveju. Siekdamos suteikti paskatas paslaugų teikėjams ir asmenims su negalia sudaryti palankesnes sąlygas naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, valstybės narės turėtų didinti valdžios institucijų ir privačių veiklos vykdytojų informuotumą apie Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės egzistavimą bei naudojimą ir jas (juos) turėtų raginti savanoriškai siūlyti specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką asmenims su negalia. Visų pirma, valstybės narės valdžios institucijas ir privačius veiklos vykdytojus gali raginti, pavyzdžiui, teikdamos informaciją apie galimas siūlyti specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, taip pat gali raginti rengdamos informuotumo apie negalią didinimo mokymus, kad būtų užtikrintas siūlomų specialių sąlygų ar lengvatinės tvarkos aktualumas, veiksmingumas ir įtraukumas. Valstybės narės turėtų siekti parengti, įgyvendinti ir įvertinti visas tokias priemones konsultuodamosi su asmenimis su negalia ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis;

(42) valdžios institucijos, kurios asmenims su negalia siūlo specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką arba automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą, tokią informaciją turėtų skelbti viešai aiškiu, išsamiu, naudotojui patogiu būdu ir prieinamais formatais, be kita ko, valdžios institucijų oficialiose svetainėse, jei jos yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis, laikydamosi atitinkamų paslaugoms skirtų prieinamumo reikalavimų, kaip išdėstyta Direktyvos (ES) 2019/882 I priede, įskaitant gestų kalbą, Brailio raštą, pagalbinius formatus ir garso technologijas. Privatūs veiklos vykdytojai, asmenims su negalia siūlantys specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką arba automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą, taip pat turėtų būti raginami tokią informaciją skelbti viešai aiškiu, išsamiu, naudotojui patogiu būdu ir prieinamais formatais;

(43) valstybės narės, padedamos Komisijos, turėtų imtis būtinų veiksmų, kad būtų užkirstas kelias bet kokiai klastojimo ar sukčiavimo rizikai, susijusiai su Europos asmens su negalia kortele arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortele, ir turėtų aktyviai kovoti su tų kortelių nesąžiningu išdavimu, nesąžiningu naudojimu bei klastojimu. Valstybės narės turėtų keistis informacija apie tokius atvejus, kad būtų užtikrintas valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas, nes Europos asmens su negalia kortelės pagrindas yra negalios statuso tarpusavio pripažinimas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visomis priemonėmis, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią klastojimo ar sukčiavimo rizikai, būtų gerbiamos asmenų su negalia teisės ir dėl tokių priemonių asmenys su negalia nebūtų

stigmatizuojami. Rengdamos ir įgyvendindamos tas priemones, valstybės narės turėtų konsultuotis su asmenimis su negalia ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis;

(44) siekiant užtikrinti tinkamą šios direktyvos taikymą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais ši direktyva papildoma nustatant Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės fizinių versijų skaitmenines savybes, siekiant užkirsti kelią sukčiavimui ir su juo kovoti, ir pakeičiant tų kortelių standartizuoto formato duomenų laukus, kaip išdėstyta šioje direktyvoje, jei tokie pakeitimai yra būtini siekiant pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui, spręsti piktnaudžiavimo ar netinkamo naudojimo klausimą arba užtikrinti sąveikumą;

(45) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su Europos asmens su negalia kortelės prieinamos skaitmeninės versijos ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės prieinamos skaitmeninės versijos nustatymu toms valstybėms narėms, kurios nusprendžia kortelės fizinę versiją papildyti skaitmenine versija, taip pat susiję su kortelių fizinių versijų bendrųjų techninių specifikacijų, skirtų saugumo ir skaitmeninėms savybėms, nustatymu, taip pat su sąveikumo klausimais. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011 ([21]);

(46) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725 ([22]) Komisija, rengdama deleguotuosius aktus ar įgyvendinimo aktus, turinčius poveikį asmenų teisių ir laisvių apsaugai tvarkant asmens duomenis, turi konsultuotis su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu. Komisija taip pat gali konsultuotis su Europos duomenų apsaugos valdyba, jei tokie aktai yra itin svarbūs asmenų teisių ir laisvių apsaugai tvarkant asmens duomenis;

(47) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos tinkamos ir veiksmingos priemonės, skirtos užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos ir ji būtų vykdoma, ir turėtų nustatyti tinkamas teisių gynimo priemones, įskaitant laikymosi patikras ir administracines ar teismines procedūras, kuriomis užtikrintų, kad asmenys su negalia, juos lydintys ar jiems padedantys asmenys, įskaitant asmeninius asistentus, taip pat viešosios įstaigos, pavyzdžiui, lygybės įstaigos, privačios asociacijos, organizacijos, visų pirma asmenims su negalia atstovaujančios organizacijos, ar kiti teisės subjektai, kurie turi teisėtą interesą užtikrinti, kad šios direktyvos būtų laikomasi, galėtų asmens su negalia vardu arba jį remdami, gavę jo sutikimą imtis veiksmų laikydamiesi nacionalinės teisės ir praktikos. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tomis priemonėmis būtų atsižvelgiama į JT NTK 13 straipsnį ir JT NTK 2 straipsnyje apibrėžtą tinkamų sąlygų sudarymo principą;

(48) valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių šioje direktyvoje nustatytų pareigų ir teisių, kurios patenka į jos taikymo sritį, nesilaikymo atveju. Tinkamos priemonės turėtų būti veiksmingos, proporcingos bei atgrasomos ir galėtų apimti administracines bei finansines sankcijas, pavyzdžiui, įspėjimus, baudas arba tinkamos kompensacijos mokėjimą, taip pat galėtų apimti kitų rūšių sankcijas;

(49) šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie, visų pirma, pripažįstami Chartijoje ir JT NTK. Visų pirma, šia direktyva siekiama užtikrinti visapusišką pagarbą asmenų su negalia teisėms naudotis priemonėmis, skirtomis jų nepriklausomumui, socialinei, ekonominei bei profesinei integracijai ir dalyvavimui bendruomenės gyvenime užtikrinti, ir skatinti Chartijos 26 straipsnio taikymą;

(50) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. stiprinti asmenų su negalia naudojimąsi laisvo judėjimo teisėmis ir didinti asmenų su negalia galimybes vykti į kitas valstybes nares ar lankytis jose, ir taip kovoti su asmenų su negalia diskriminacija, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmų, kuriais nustatoma bendrų taisyklių ir sąlygų sistema, masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

([21]) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

([22]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos:

a) taisyklės, kuriomis reglamentuojamas Europos asmens su negalia kortelės , kaip negalios statuso įrodymo arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis įrodymo, išdavimas, siekiant propaguoti asmenų su negalia judėjimo laisvę bei sudaryti palankesnes sąlygas asmenų su negalia trumpalaikiam buvimui kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jie gyvena, suteikiant jiems lygias galimybes naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, susijusiomis su paslaugomis, veikla ar infrastruktūra, įskaitant atvejus, kai jos teikiamos neatlygintinai, kurios toje valstybėje narėje yra siūlomos ar skirtos asmenims su negalia, įskaitant asmenis su negalia, kurie naudojasi gyvūnais pagalbininkais, ir, kai taikytina, asmenis su negalia lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant jų asmeninius asistentus;

b) taisyklės, kuriomis reglamentuojamas Europos asmens su negalia statymo kortelės, kaip teisės į asmenims su negalia skirtas automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą įrodymo, išdavimas asmenims su negalia, siekiant propaguoti asmenų su negalia judėjimo laisvę ir sudaryti palankesnes sąlygas asmenų su negalia trumpalaikiam buvimui kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jie gyvena, suteikiant jiems lygias galimybes naudotis automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra, kurios toje valstybėje narėje siūlomos ar skirtos asmenims su negalia ir, kai taikytina, asmenis su negalia lydintiems ar asmenims su negalia padedantiems asmenims, įskaitant jų asmeninius asistentus;

c) bendri Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės šablonai.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma automobilio statymo sąlygoms ir infrastruktūrai bei visais atvejais, kai valdžios institucijos ar privatūs veiklos vykdytojai asmenims su negalia siūlo specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, kiek tai susiję su galimybe naudotis šiomis paslaugomis, veikla ir infrastruktūra trumpalaikio buvimo kontekste:

a) paslaugomis, kaip tai suprantama SESV 57 straipsnyje;

b) keleivių vežimo paslaugomis;

c) kita veikla ir infrastruktūra, įskaitant atvejus, kai jos teikiamos neatlygintinai.

2. Valstybės narės Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams, kurie dalyvauja Sąjungos judumo programoje, visą tos programos laikotarpį šią direktyvą taiko ilgesniais nei trumpalaikio buvimo laikotarpiais.

Valstybės narės taip pat gali nuspręsti taikyti šią direktyvą Europos asmens su negalia kortelės arba Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams, besilankantiems ar būnantiems jų teritorijoje, ilgesniais nei trumpalaikio buvimo laikotarpiais.

3. Ši direktyva netaikoma:

a) išmokoms socialinės apsaugos srityje pagal reglamentus (EB) Nr. 883/2004 bei (EB) Nr. 987/2009;

b) specialioms įmokinėms ar neįmokinėms išmokoms pinigais arba išmokoms natūra socialinio draudimo, socialinės apsaugos ar užimtumo srityse;

c) socialinei paramai, kuriai taikoma Direktyvos 2004/38/EB 24 straipsnio 2 dalis;

d) paslaugoms, kurios atlygintinai ar neatlygintinai teikiamos asmenų su negalia ilgalaikei įtraukčiai, rengimui veiklai ar reabilitacijai;

e) specialioms sąlygoms ar lengvatinei tvarkai, susijusioms su galimybe naudotis paslaugomis, kurios yra siūlomos asmenims su negalia atsižvelgiant į jų individualius poreikius ir kai tenkinami papildomi kriterijai, remiantis individualiu vertinimu ar sprendimu dėl teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis.

4. Ši direktyva nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai nustatyti negalios statuso arba negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis vertinimo ir pripažinimo sąlygas arba nustatyti teisės į asmenims su negalia skirtų automobilio statymo sąlygų ir infrastruktūrą suteikimo sąlygas. Ji nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu asmenims su negalia išduoti asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, įskaitant sprendimą dėl negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis.

5. Ši direktyva nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai suteikti arba reikalauti suteikti specifines lengvatas, specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, pavyzdžiui, nemokamą prieigą ar sumažintus tarifus asmenims su negalia, įskaitant asmenis su negalia, kurie naudojasi gyvūnais pagalbininkais, ir asmenis su negalia lydinčiam (-tiems) ar asmenims su negalia padedančiam (-tiems) asmeniui (-ims), įskaitant jų asmeninius asistentus.

6. Ši direktyva nedaro poveikio teisėms, kurias asmenys su negalia arba juos lydintis (-tys) ar asmenims su negalia padedantis (-tys) asmuo (asmenys), įskaitant jų asmeninius asistentus ar gyvūnus pagalbininkus, gali kildinti iš kitų Sąjungos teisės ar nacionalinės teisės, kuria įgyvendinama Sąjungos teisė, nuostatų, įskaitant teises, kuriomis siūlomos specifinės lengvatos, specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka. Europos asmens su negalia kortelės, kaip negalios įrodymo, neturi būti reikalaujama, kad būtų suteiktos šioje dalyje nurodytos teisės arba būtų galima pasinaudoti tokiomis teisėmis, dėl kurių pagal Sąjungos teisę gali būti reikalaujama asmens su negalia pažymėjimo, asmens su negalia kortelės ar kito oficialaus dokumento, išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė nusprendžia nacionalinį asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, skirtą asmenims su negalia, sujungti su Europos asmens su negalia kortele.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1) Sąjungos pilietis – asmuo, kuris turi valstybės narės pilietybę;

2) šeimos narys – Sąjungos piliečio, besinaudojančio savo laisvo judėjimo teise, šeimos narys, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/38/EB 2 straipsnio 2 punkte arba kaip tai suprantama tos direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje, neatsižvelgiant į jo pilietybę;

3) asmenys su negalia – asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, kurie drauge su kitomis įvairiomis kliūtimis gali trukdyti šiems asmenims visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje tokiomis pat kaip ir kitų asmenų sąlygomis;

4) asmeninis asistentas – asmuo, kuris lydi ar padeda asmeniui su negalia ir kuris yra tokiu pripažintas pagal nacionalinę teisę ar praktiką;

5) specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka – konkrečios sąlygos, įskaitant sąlygas, susijusias su finansinėmis sąlygomis, arba diferencijuotas požiūris, susiję su pagalba ir parama, siūloma asmenims su negalia arba, kai taikytina, juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus, arba gyvūnams pagalbininkams, nepriklausomai nuo to, ar tai yra siūloma savanoriškai ar yra nustatyta remiantis teisine pareiga;

6) automobilio statymo sąlygos ir infrastruktūra – išimtinai ar apskritai asmenims su negalia arba, kai taikytina, juos lydintiems ar jiems padedantiems asmenims, įskaitant asmeninius asistentus, skirta automobilio statymo vieta, taip pat susijusios automobilio statymo lengvatos ar lengvatinės sąlygos, siūlomos asmenims su negalia, nepriklausomai nuo to, ar tai yra siūloma savanoriškai ar yra nustatyta remiantis teisine pareiga;

7) trumpalaikis buvimas – apsilankymas ar buvimas kitoje valstybėje narėje, trunkantis ne ilgiau kaip tris mėnesius;

8) gyvūnas pagalbininkas – gyvūnas, kuris pagal nacionalinę teisę ir praktiką teikia pagalbą arba atlieka užduotis asmens su negalia naudai.

4 straipsnis

Naudos gavėjai

Ši direktyva taikoma:

a) Sąjungos piliečiams ir šeimos nariams, kurių negalios statusą arba negalia grindžiamą teisę naudotis konkrečiomis paslaugomis pripažįsta kompetentingos institucijos ar įstaigos jų gyvenamosios vietos valstybėje narėje, be kita ko, remiantis asmens su negalia pažymėjimu, asmens su negalia kortele ar kitu oficialiu dokumentu, išduotu pagal nacionalinę kompetenciją, praktiką ir procedūras, kuriuos gali lydėti arba kuriems gali padėti vienas arba, jei būtina, daugiau nei vienas kitas asmuo, įskaitant asmeninį asistentą ar asmeninius asistentus, arba gyvūnai pagalbininkai, ir tai jų Europos asmens su negalia kortelėje gali būti nurodyta raide „A“;

b) Sąjungos piliečiams ir šeimos nariams, kurių teisės į asmenims su negalia skirtas automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą pripažįsta kompetentingos institucijos ar įstaigos jų gyvenamosios vietos valstybėje narėje, be kita ko, remiantis asmens su negalia automobilio statymo kortele ar kitu dokumentu, išduotu pagal nacionalinę kompetenciją, praktiką ir procedūras, ir kuriuos gali lydėti arba kuriems gali padėti vienas arba, jei būtina, daugiau nei vienas kitas asmuo, įskaitant asmeninį asistentą ar asmeninius asistentus.

Kalbant apie pirmos pastraipos a punktą, raidė „A“, laikantis nacionalinės teisės ir praktikos, gali būti įrašyta į asmenų su negalia, turinčių didesnį paramos poreikį, Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę.

5 straipsnis

Asmenų su negalia lygios galimybės naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos asmens su negalia kortelės turėtojams, vykstantiems į kitą valstybę narę nei ta, kurioje gyvena, ar joje besilankantiems, būtų suteikta galimybė vienodomis sąlygomis, kurios yra nustatytos asmenims su negalia, turintiems asmens su negalia pažymėjimą, asmens su negalia kortelę ar kitą oficialų dokumentą, kuriuo toje valstybėje narėje pripažįstama jų negalia arba negalia grindžiama teisė naudotis konkrečiomis paslaugomis, kai tokie oficialūs dokumentai egzistuoja, naudotis specialiomis sąlygomis ar lengvatine tvarka, siūlomomis 2 straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų, veiklos ir infrastruktūros atžvilgiu.

2. Išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje ar kitoje Sąjungos teisėje nurodyta kitaip, valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad, jei 1 dalyje nurodytos specialios sąlygos ar lengvatinė tvarka apima palankias sąlygas asmenis su negalia lydinčiam (-tiems) ar asmenims su negalia padedančiam (-tiems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį asistentą ar asmeninius asistentus, arba specifines sąlygas gyvūnams pagalbininkams, tos palankios arba specifinės sąlygos vienodomis sąlygomis būtų siūlomos Europos asmens su negalia kortelės turėtojus lydinčiam (-tiems) ar Europos asmens su negalia kortelės turėtojams padedančiam (-tiems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį asistentą ar asmeninius asistentus, arba gyvūnams pagalbininkams.

6 straipsnis

Asmenų su negalia lygios galimybės naudotis automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams vykstant į kitą valstybę narę nei ta, kurioje jie gyvena, ar joje besilankant, būtų suteikta galimybė naudotis asmenims su negalia skirtomis automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra vienodomis sąlygomis, kurios toje valstybėje narėje numatytos joje išduotų asmens su negalia automobilio statymo kortelių turėtojams.

2. Išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje ar kitoje Sąjungos teisėje nurodyta kitaip, valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad, jei 1 dalyje nurodytos automobilio statymo sąlygos ir infrastruktūra apima palankias sąlygas asmenis su negalia lydinčiam (-tiems) ar asmenims su negalia padedančiam (-tiems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninį asistentą ar asmeninius asistentus, tos palankios sąlygos būtų siūlomos vienodomis sąlygomis Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojus lydinčiam (-tiems) ar Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės turėtojams padedančiam (-tiems) asmeniui (-ims), įskaitant asmeninius asistentus.

II SKYRIUS

EUROPOS ASMENS SU NEGALIA KORTELĖ IR EUROPOS ASMENS SU NEGALIA AUTOMOBILIO STATYMO KORTelė

7 straipsnis

Europos asmens su negalia kortelės formatas, tarpusavio pripažinimas, išdavimas ir galiojimas

1. Kiekviena valstybė narė pagal I priede pateiktą bendrą standartizuotą ir prieinamą formatą nustato Europos asmens su negalia kortelės fizinę versiją. Valstybės narės į kortelės fizinę versiją įtraukia QR kodą ir bet kurias kitas skaitmenines savybes, kurioms naudojamos elektroninės priemonės siekiant užkirsti kelią sukčiavimui ir su juo kovoti, kaip nustatyta 7 dalies a punkte nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, per pagrįstą laikotarpį nuo jų priėmimo dienos ir ne vėliau kaip 2028 m. birželio 5 d.

2. Visos valstybės narės tarpusavyje pripažįsta kitų valstybių narių išduotas Europos asmens su negalia korteles.

3. Valstybių narių kompetentingos institucijos ar įstaigos išduoda Europos asmens su negalia kortelę, pratęsia jos galiojimą ar ją panaikina pagal savo nacionalines taisykles, procedūras ir praktiką. Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, valstybės narės užtikrina šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų asmens duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą. Už Europos asmens su negalia kortelės išdavimą atsakinga kompetentinga institucija ar įstaiga laikoma duomenų valdytoja, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 punkte, ir ji yra atsakinga už asmens duomenų tvarkymą. Bendradarbiavimas su išorės paslaugų teikėjais nepanaikina pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę galinčios kilti valstybės narės atsakomybės už pareigų, susijusių su asmens duomenimis, nesilaikymą.

4. Europos asmens su negalia kortelę tiesiogiai arba asmeniui su negalia ar įgaliotajam asmeniui pateikus paraišką pagal nacionalinę teisę išduoda arba jos galiojimą pratęsia gyvenamosios vietos valstybė narė. Asmenys su negalia informuojami apie galimybę pateikti paraišką dėl Europos asmens su negalia kortelės, jei ji neišduodama tiesiogiai. Ji naudos gavėjui išduodama arba jos galiojimas pratęsiamas nemokamai per tą patį laikotarpį, kuris taikomas asmens su negalia pažymėjimų, asmens su negalia kortelių ar kitų oficialių dokumentų išdavimui arba negalios statuso ar negalia grindžiamos teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis pripažinimo procedūrai. Valstybės narės gali nuspręsti imti mokestį už išlaidas, susijusias su Europos asmens su negalia kortelės pakartotiniu išdavimu jos praradimo ar sugadinimo atveju. Jei toks mokestis imamas, valstybės narės užtikrina, kad mokestis neviršytų atitinkamų administracinių išlaidų arba kad asmenims su negalia nebūtų užkirstas kelias prašyti pakartotinai išduoti Europos asmens su negalia kortelę ar jie nuo to nebūtų atgrasyti.

5. Europos asmens su negalia kortelė išduodama fizine versija ir papildoma prieinama skaitmenine versija per pagrįstą laikotarpį po to, kai Komisija nustato 9 straipsnio 2 dalyje nurodytas technines specifikacijas. Asmenims su negalia suteikiama galimybė prašyti išduoti kortelės fizinę versiją, skaitmeninę versiją arba išduoti kortelę abiem versijomis. Skaitmeninėje versijoje neturi būti daugiau asmens duomenų, nei jų yra pateikta fizinėje versijoje, kaip nustatyta I priede. Toje skaitmeninėje versijoje pateikiami asmens duomenys turi būti užšifruojami ir turi būti imamasi techninių atsargumo priemonių siekiant užtikrinti, kad laikmeną galėtų perskaityti tik leidimą turintys naudotojai.

6. Europos asmens su negalia kortelės galiojimą nustato išduodančioji valstybė narė. Valstybės narės užtikrina, kad Europos asmens su negalia kortelė galiotų kuo ilgiau, atsižvelgiant, kai taikytina, į asmens su negalia gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingos institucijos ar įstaigos išduoto asmens su negalia pažymėjimo, asmens su negalia kortelės ar kito oficialaus dokumento galiojimo trukmę arba negalios statuso ar teisės naudotis konkrečiomis paslaugomis pripažinimo procedūros trukmę.

7. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 5 d. Komisija pagal 14 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva papildoma:

a) nustatant Europos asmens su negalia kortelės fizinei versijai skirtą QR kodą ir, jeigu tinkama, kitas pažangiausias skaitmenines savybes, kurioms naudojamos elektroninės priemonės siekiant užkirsti kelią sukčiavimui ir su juo kovoti, ir

b) nustatant skaitmenines savybes, kuriomis užtikrinamas Europos asmens su negalia kortelės fizinės versijos saugumas, įskaitant tinkamas asmens duomenų saugumo priemones pagal Reglamentą (ES) 2016/679, taip pat nustatant sąveikumo dalykus, pavyzdžiui, bendras Sąjungos taikomąsias programas, naudojamas duomenų, pateikiamų kortelės fizinės versijos skaitmeninėse savybėse, kurioms naudojamos elektroninės priemonės siekiant užkirsti kelią sukčiavimui ir su juo kovoti, nuskaitymui.

8. Komisijai pagal 14 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama ši direktyva pakeičiant I priede nustatytus Europos asmens su negalia kortelės standartizuoto formato duomenų laukus, jei tokie pakeitimai yra būtini siekiant pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui, spręsti piktnaudžiavimo ar netinkamo naudojimo klausimą arba užtikrinti sąveikumą. Tuose deleguotuose aktuose valstybėms narėms suteikiama pakankamai laiko tokiems pakeitimams įgyvendinti.

8 straipsnis

Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės formatas, tarpusavio pripažinimas, išdavimas ir galiojimas

1. Kiekviena valstybė narė pagal II priede pateiktą bendrą standartizuotą ir prieinamą formatą nustato Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės fizinę versiją. Valstybės narės į kortelės fizinę versiją įtraukia QR kodą ir bet kurias kitas skaitmenines savybes, kurioms naudojamos elektroninės priemonės siekiant užkirsti kelią sukčiavimui ir su juo kovoti, kaip nustatyta 7 dalies a punkte nurodytuose deleguotuosiuose aktuose, per pagrįstą laikotarpį nuo jų priėmimo ir ne vėliau kaip 2028 m. birželio 5 d.

2. Visos valstybės narės tarpusavyje pripažįsta kitų valstybių narių išduotas Europos asmens su negalia automobilio statymo korteles.

3. Valstybių narių kompetentingos institucijos ar įstaigos išduoda Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę, pratęsia jos galiojimą ar ją panaikina pagal savo nacionalines taisykles, procedūras ir praktiką. Nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2016/679, valstybės narės užtikrina šios direktyvos tikslais renkamų ir saugomų asmens duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir konfidencialumą. Už Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą atsakinga kompetentinga institucija ar įstaiga laikoma duomenų valdytoja, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 punkte, ir ji yra atsakinga už asmens duomenų tvarkymą. Bendradarbiavimas su išorės paslaugų teikėjais nepanaikina pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę galinčios kilti valstybės narės atsakomybės už pareigų, susijusių su asmens duomenimis, nesilaikymą.

4. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę asmeniui su negalia ar įgaliotajam asmeniui pateikus paraišką pagal nacionalinę teisę išduoda arba jos galiojimą pratęsia gyvenamosios vietos valstybė narė. Ji išduodama arba jos galiojimas pratęsiamas per pagrįstą laikotarpį nuo paraiškos pateikimo dienos, kuris negali būti ilgesnis nei 90 dienų, išskyrus atvejus, kai atliekami reikiami vertinimai. Valstybės narės gali išduoti Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę ir pratęsti jos galiojimą nemokamai arba imti mokestį už išlaidas, susijusias su jos išdavimu ir galiojimo pratęsimu. Jei toks mokestis imamas, valstybės narės užtikrina, kad mokestis neviršytų atitinkamų administracinių išlaidų arba kad asmenims su negalia nebūtų užkirstas kelias prašyti išduoti Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę ar jie nuo to nebūtų atgrasyti.

5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė pakeistų visas esamas asmens su negalia automobilio statymo korteles, išduotas pagal Rekomendaciją 98/376/EB nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu, naudos gavėjui pateikus prašymą ją išduoti ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip 2029 m. gruodžio 5 d. Iki tos dienos valstybės narės gali leisti, kad pagal Rekomendaciją 98/376/EB anksčiau nei 2028 m. birželio 5 d. išduotos asmens su negalia automobilio statymo kortelės jų teritorijoje turėtų tokį patį poveikį kaip Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė.

6. Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė išduodama arba jos galiojimas pratęsiamas fizine versija. Valstybės narės gali nuspręsti papildyti kortelės fizinę versiją skaitmenine versija po to, kai Komisija nustato 9 straipsnio 2 dalyje nurodytas technines specifikacijas. Valstybėse narėse, kuriose kortelės fizinė versija papildoma skaitmenine versija, asmenys su negalia gali prašyti išduoti kortelės fizinę versiją ir, jeigu jie taip pageidautų, išduoti kortelę ir skaitmenine versija, ir fizine versija. Skaitmeninėje versijoje neturi būti daugiau asmens duomenų, nei jų yra pateikta fizinėje versijoje, kaip nustatyta II priede. Toje skaitmeninėje versijoje pateikiami asmens duomenys turi būti užšifruojami ir turi būti imamasi techninių atsargumo priemonių siekiant užtikrinti, kad laikmeną galėtų perskaityti tik leidimą turintys naudotojai.

7. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 5 d. Komisija pagal 14 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva papildoma:

a) nustatant Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės fizinei versijai skirtą QR kodą ir, jeigu tinkama, kitas pažangiausias skaitmenines savybes, kurioms naudojamos elektroninės priemonės siekiant užkirsti kelią sukčiavimui ir su juo kovoti, ir

b) nustatant bendrąsias techninės specifikacijas, kuriomis užtikrinamas Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės fizinės versijos saugumas, įskaitant tinkamas asmens duomenų apsaugos priemones pagal Reglamentą (ES) 2016/679, taip pat nustatant sąveikumo dalykus, pavyzdžiui, bendras Sąjungos taikomąsias programas, naudojamas duomenų, pateikiamų kortelės fizinės versijos skaitmeninėse savybėse, kurioms naudojamos elektroninės priemonės siekiant užkirsti kelią sukčiavimui ir su juo kovoti, nuskaitymui.

8. Komisijai pagal 14 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama ši direktyva pakeičiant II priede nustatytus Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės standartizuoto formato duomenų laukus, jei tokie pakeitimai yra būtini siekiant pritaikyti formatą prie techninių pokyčių, užkirsti kelią klastojimui ir sukčiavimui, spręsti piktnaudžiavimo ar netinkamo naudojimo klausimą arba užtikrinti sąveikumą. Tuose deleguotuosiuose aktuose valstybėms narėms suteikiama pakankamai laiko tokiems pakeitimams įgyvendinti.

III SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

9 straipsnis

Skaitmeninės versijos ir bendrosios techninės specifikacijos

1. Komisija priima įgyvendinimo aktus, siekiant nustatyti prieinamas Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės skaitmenines versijas, kuriose būtų atitinkamai I ir II prieduose nurodyti duomenų laukai, ir siekiant užtikrinti sąveikumą.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos bendrosios techninės specifikacijos, susijusios su Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės skaitmeninės versijos laikmena, tokiais klausimais, kaip antai, Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės galiojimo ir jų serijos ar bylos numerio tikrinimas, jų autentiškumo kontrolė, klastojimo ir sukčiavimo prevencija, tų kortelių nuskaitymas tarp valstybių narių bei jų naudojimas skaitmeninės tapatybės dėklėje Sąjungos lygmeniu.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 15 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Prieš priimdama įgyvendinimo aktus pagal 1 ar 2 dalį Komisija konsultuojasi su asmenimis su negalia ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis, taip pat konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais, vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ([23]) nustatytais principais.

10 straipsnis

Priežiūra ir laikymasis

1. Valstybės narės, remiant Komisijai, imasi būtinų veiksmų siekdamos užkirsti kelią klastojimo ir sukčiavimo rizikai bei aktyviai kovoja su Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės nesąžiningu išdavimu, nesąžiningu naudojimu ir klastojimu.

2. Jei valstybė narė savo teritorijoje susiduria su rimtais ar sistemingais piktnaudžiavimo kitos valstybės narės išduota Europos asmens su negalia kortele ar Europos asmens su negalia automobilio statymo kortele atvejais, ta valstybė narė apie tai informuoja išduodančiąją valstybę narę. Išduodančioji valstybė narė užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų pagal nacionalinę teisę ar praktiką. Valstybės narės keičiasi informacija apie piktnaudžiavimą tomis kortelėmis.

3. Valstybės narės atitinkamai tikrina, ar laikomasi pareigų, atsirandančių dėl Europos asmens su negalia kortelės ar Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės, ir tas korteles turinčių asmenų su negalia atitinkamų teisių, be kita ko, kiek tai susiję su gyvūnais pagalbininkais bei asmenis su negalia lydinčiais arba jiems padedančiais asmenimis, įskaitant jų asmeninius asistentus, atitinkamų teisių.

([23]) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

11 straipsnis

Informacijos prieinamumas ir informuotumo didinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo, galiojimo pratęsimo ar panaikinimo sąlygos, taisyklės, praktika ir procedūros būtų viešai skelbiamos prieinamais formatais, įskaitant skaitmeninius ir lengvai skaitomus formatus, ir, gavus prašymą, asmenims su negalia reikalingais pagalbiniais formatais.

2. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių siekdamos didinti visuomenės informuotumą bei informuoti asmenis su negalia ir jiems atstovaujančias organizacijas, be kita ko, prieinamais būdais, apie Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės buvimą ir jų gavimo, naudojimo ar galiojimo pratęsimo sąlygas. Komisija vykdo Sąjungos informuotumo didinimo kampaniją bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir nuolat skatina informuotumo didinimą ir informacijos apie šios direktyvos įgyvendinimą sklaidą.

3. Valstybės narės imasi priemonių, kad didintų valdžios institucijų ir privačių veiklos vykdytojų informuotumą apie Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės buvimą ir naudojimą bei skatina tokias institucijas ir veiklos vykdytojus savanoriškai siūlyti specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką ir automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą asmenims su negalia, užtikrinant kuo įvairesnes paslaugas, kitą veiklą ir infrastruktūrą.

4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija pateikiama nemokamai, aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu ir lengvai prieinamu būdu, laikantis atitinkamų paslaugų prieinamumo reikalavimų, kaip išdėstyta Direktyvos (ES) 2019/882 I priede, be kita ko, valdžios institucijų oficialiose interneto svetainėse, arba kitomis tinkamomis priemonėmis.

12 straipsnis

Kompetentingos institucijos arba įstaigos ir kontaktiniai punktai

1. Valstybės narės paskiria vieną ar daugiau kompetentingų institucijų ar įstaigų, atsakingų už Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimą, galiojimo pratęsimą ir panaikinimą.

2. Valstybės narės paskiria vieną ar daugiau nacionalinių kontaktinių punktų, kad sudarytų palankesnes sąlygas valstybių narių ir Komisijos dialogui dėl šios direktyvos tinkamo perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo. Ne vėliau kaip 2025 m. birželio 5 d. valstybės narės informuoja Komisiją apie savo nacionalinius kontaktinius punktus.

13 straipsnis

Asmenims su negalia atstovaujančios organizacijos

Valstybės narės užtikrina aktyvų konsultavimąsi su asmenims su negalia atstovaujančiomis organizacijomis ir tokių organizacijų dalyvavimą rengiant, įgyvendinant ir vertinant Europos asmens su negalia kortelę ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelę.

IV SKYRIUS

DELEGUOTIEJI IR ĮGYVENDINIMO ĮGALIOJIMAI

14 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 7 straipsnio 7 bei 8 dalyse ir 8 straipsnio 7 bei 8 dalyse nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2024 m. gruodžio 4 d. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7 straipsnio 7 bei 8 dalyse ir 8 straipsnio 7 bei 8 dalyse nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su asmenimis su negalia ir jiems atstovaujančiomis organizacijomis, taip pat konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais, vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 7 straipsnio 7 ar 8 dalį arba 8 straipsnio 7 ar 8 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

15 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis

Vykdymo užtikrinimas ir teisių gynimo priemonės

1. Valstybės narės nustato tinkamas ir veiksmingas priemones, kad užtikrintų šios direktyvos laikymąsi ir jos vykdymo užtikrinimą.

2. 1 dalyje nurodytas priemones sudaro:

a) nuostatos, pagal kurias, laikantis nacionalinės teisės ir praktikos, asmenys su negalia arba jų paskirti atstovai, veikiantys jų vardu ir gavę jų ar jų teisėto globėjo sutikimą, gali apskųsti kompetentingų institucijų ar įstaigų sprendimą dėl Europos asmens su negalia kortelės ar Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo, galiojimo pratęsimo ar panaikinimo;

b) nuostatos, kuriomis remdamiesi asmenys su negalia pagal nacionalinę teisę gali kreiptis į teismus arba į kompetentingas administracines įstaigas, jei nesilaikoma pareigų ar teisių, numatytų šioje direktyvoje ir ją įgyvendinančiose nacionalinėse nuostatose;

c) nuostatos, pagal kurias viena ar daugiau iš toliau nurodytų įstaigų, kaip nustatyta pagal nacionalinę teisę, gali pagal nacionalinę teisę ir procedūras kreiptis į teismus arba į kompetentingas administracines įstaigas asmenų su negalia vardu arba juos remdamos, kad apsaugotų jų teises, ir gavusios jų sutikimą, bet kuriame teismo ar administraciniame procese, numatytame siekiant užtikrinti pareigų vykdymo užtikrinimą pagal šią direktyvą:

   i) viešosios įstaigos;

   ii) privačios asociacijos, organizacijos ar kiti teisės subjektai, kurie turi teisėtą interesą užtikrinti, kad būtų laikomasi šios direktyvos, pavyzdžiui, asmenims su negalia atstovaujančios organizacijos.

17 straipsnis

Nesilaikymas ir sankcijos

1. Valstybės narės nustato taisykles dėl tinkamų priemonių, tokių kaip sankcijos, laikydamosi nacionalinės teisės ir praktikos, taikytinų valdžios institucijoms ar įstaigoms arba privatiems veiklos vykdytojams už pagal šią direktyvą priimtų nacionalinių nuostatų nesilaikymą, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti tų taisyklių įgyvendinimą.

2. Numatytos priemonės turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos; jas taikant turi būti imamasi veiksmingų taisomųjų veiksmų.

18 straipsnis

Galimybė susipažinti su informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad valdžios institucijos viešai skelbtų informaciją apie specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką arba apie automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą, kurias jos siūlo asmenims su negalia pagal 5 ir 6 straipsnius, be kita ko, valdžios institucijų oficialiose interneto svetainėse, jei tokių yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis.

Kiekviena valstybė narė sukuria nacionalinę interneto svetainę, kurioje pateikiama bendra informacija apie Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės tikslą ir naudojimą, įskaitant, kai tinkama, nuorodas į kompetentingas institucijas ar įstaigas, atsakingas už tų kortelių išdavimą, galiojimo pratęsimą ir panaikinimą. Toje interneto svetainėje taip pat pateikiama bendra informacija apie specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką, kurias valdžios institucijos siūlo asmenims su negalia, ir nukreipia naudotojus į konkrečias atitinkamų valdžios institucijų interneto svetaines dėl išsamesnės informacijos. Tokia informacija, gauta iš nacionaliniu lygmeniu veikiančių privačių veiklos vykdytojų, taip pat gali būti nurodoma toje interneto svetainėje.

2. Valstybės narės taip pat ragina privačius veiklos vykdytojus viešai skelbti informaciją apie specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką ir apie automobilio statymo sąlygas ir infrastruktūrą, kurias jie siūlo pagal 5 ir 6 straipsnius, prieinamais formatais.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija pateikiama nemokamai, aiškiai, išsamiai, naudotojui patogiu ir lengvai prieinamu būdu, laikantis atitinkamų paslaugų prieinamumo reikalavimų, kaip išdėstyta Direktyvos (ES) 2019/882 I priede, valdžios institucijų ar privačių veiklos vykdytojų oficialiose interneto svetainėse, jei tokių yra, arba kitomis tinkamomis priemonėmis.

4. Pagal atitinkamą Sąjungos teisę, kai taikytina, tarpvalstybines keleivių vežimo paslaugas teikiantys veiklos vykdytojai užtikrina, kad Europos asmens su negalia kortelę turintiems keleiviams būtų pasiūlyta ar prieinama aiški informacija apie įvairiose jų kelionės dalyse taikomas specialias sąlygas ar lengvatinę tvarką.

19 straipsnis

Sąjungos tinklalapis

1. Ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 5 d. Komisija sukuria specialų Sąjungos tinklalapį, skirtą Europos asmens su negalia kortelei ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelei. Tame Sąjungos tinklalapyje pateikiamos nuorodos į 18 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytas nacionalines interneto svetaines.

2. Sąjungos tinklalapis turi būti prieinamas visomis Sąjungos oficialiosiomis kalbomis, tarptautine gestų kalba ir valstybių narių nacionalinėmis gestų kalbomis, taip pat jis turi būti prieinamas prieinamais ir lengvai skaitomais formatais, laikantis atitinkamų paslaugų prieinamumo reikalavimų, kaip išdėstyta Direktyvos (ES) 2019/882 I priede. Sąjungos tinklapyje pateikiama informacija turi būti lengvai suprantama, ne sudėtingesnė nei B1 (pažengusiųjų) lygio pagal Europos Tarybos bendruosius Europos kalbų mokymosi, mokymo ir vertinimo metmenis.

20 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2031 m. birželio 5 d., o vėliau – kas ketverius metus Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui pateikia šios direktyvos taikymo ataskaitą.

2. Siekiant įvertinti poreikį peržiūrėti šią direktyvą, 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje, *inter alia*, atsižvelgiant į socialinius, ekonominius, technologinius bei kitus aktualius pokyčius, aptariamas Europos asmens su negalia kortelės ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelės naudojimas, visų pirma, bet kokių mokesčių poveikis, tai, kokiu mastu, įgyvendinant šią direktyvą, pasiekti jos tikslai, ir jos sąveika su kitais atitinkamais Sąjungos teisės aktais.

Toje ataskaitoje taip pat analizuojamos konkrečios nepalankios situacijos, susidariusios dėl sąveikinės diskriminacijos, kuri yra suprantama kaip diskriminacijos dėl negalios ir bet kurių kitų pagrindų, dėl kurių taikoma apsauga pagal Tarybos direktyvą 79/7/EEB ([24]), 2000/43/EB ([25]), 2000/78/EB ([26]) ar 2004/113/EB ([27]), ypatingą dėmesį skiriant moterims ir mergaitėms su negalia, derinys.

3. Ne vėliau kaip 2029 m. birželio 5 d. Komisija įvertina visas likusias spragas, susijusias su asmenų su negalia laisvu judėjimu. Komisija, spręsdama, ar tokioms spragoms pašalinti reikia imtis tolesnių veiksmų Sąjungos lygmeniu, deramai atsižvelgia į to vertinimo rezultatus.

4. Valstybės narės Komisijos prašymu ir laiku pateikia jai informaciją, būtiną Komisijai 1 dalyje nurodytai ataskaitai parengti.

5. 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje atsižvelgiama į asmenų su negalia, atitinkamų nevyriausybinių organizacijų, visų pirma asmenims su negalia atstovaujančių organizacijų, ir ekonominių suinteresuotųjų subjektų nuomones.

21 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2027 m. birželio 5 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus.

Tas nuostatas jos taiko nuo 2028 m. birželio 5 d.

2. Valstybės narės, priimdamos 1 dalyje nurodytas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

22 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

([24]) 1978 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 79/7/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo nuoseklaus įgyvendinimo socialinės apsaugos srityje (OL L 6, 1979 1 10, p. 24).
([25]) 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, 2000 7 19, p. 22).
([26]) 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16).
([27]) 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004 12 21, p. 37).

23 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2024 m. spalio 23 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkas*
R. METSOLA	ZSIGMOND B. P.

I PRIEDAS

EUROPOS ASMENS SU NEGALIA KORTELĖS FORMATAS

Tekstas PRIEKINĖJE PUSĖJE: „European Disability Card“ anglų kalba ir viena ar daugiau oficialiųjų išduodančiosios valstybės narės kalbų.

GALINĖJE PUSĖJE: informacija, dėl kurios sprendimą priima išduodančioji valstybė narė, viena ar daugiau oficialiųjų tos valstybės narės kalbų.

1. Kortelės dydis turi atitikti standarte ISO/IEC 7810 nustatytą formatą ID-1.

2. Kortelėje pateikiama ši informacija:

   — kortelės turėtojo nuotrauka,

   — kortelės turėtojo pavardė ir vardas,

   — kortelės turėtojo gimimo data,

   — kortelės serijos ar bylos numeris.

3. Kortelė turi būti tamsiai mėlynos spalvos ir šviesiai mėlynos spalvos, kaip šiame priede pateiktame paveikslėlyje, naudojantis šiomis nuorodomis:

   — tamsiai mėlyna spalva: CMYK 100, 90, 10, 0,

     RGB 0, 68, 148,

   — šviesiai mėlyna spalva: CMYK 94, 63, 7, 1,

     RGB 0, 110, 183.

4. Kortelėje nurodomos jos išdavimo ir galiojimo pabaigos datos.

5. Kortelėje pateikiamas šalies kodas, kurį supa Sąjungą simbolizuojančių 12 žvaigždžių žiedas.

6. Naudojamas šriftas „Arial Regular“ arba, jei tai neįmanoma, kitu „Sans Serif“ šriftu. Turi būti pakankamas pirmo plano ir fono spalvų kontrastas.

7. Žodžiai „European Disability Card“ anglų kalba ir viena ar daugiau oficialiųjų išduodančiosios valstybės narės kalbų užrašomi „Arial Regular“ šriftu ir Brailio raštu naudojant Marburgo kodo matmenis.

8. Galima pridėti neprivalomą raidę „A“ (spausdintinę ir Brailio raštu), jei kortele asmeniui su negalia suteikiama teisė būti lydimam vieno ar daugiau asmeninių asistentų arba kitų lydinčių ar padedančių asmenų, pripažintų pagal nacionalinę teisę ar praktiką, arba gyvūnų pagalbininkų. Raidė „A“ taip pat gali būti įrašyta asmenų su negalia, turinčių didesnį paramos poreikį, atveju laikantis nacionalinės teisės ir praktikos.

9. Priėmus 7 straipsnio 7 dalies a punkte nurodytą deleguotąjį aktą, integruojamas QR kodas ir kitos galimos skaitmeninės savybės, kurioms naudojamos elektroninės priemonės siekiant užkirsti kelią sukčiavimui. Kortelės fizinės versijos skaitmeninės savybės gali apimti daugiau asmens duomenų, nei numatyta fizinėje versijoje, kaip nustatyta šiame priede. Tačiau prieiga prie tokių duomenų suteikiama tik išduodančiosios valstybės narės valdžios institucijoms ir tik leidimą turintiems naudotojams. Tokie asmens duomenys tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2016/679.

10. Įrašai pateikiami anglų kalba ir viena ar daugiau oficialiųjų išduodančiosios valstybės narės kalbų. Jeigu valstybė narė nori pateikti įrašus kita kalba nei airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ar vokiečių kalba, ji taip daro nedarydama poveikio kitoms šio priedo nuostatoms. Jei valstybė narė pateikia įrašus bulgarų ar graikų kalba, ji parengia kortelės versiją, kurioje naudojami lotyniški rašmenys.

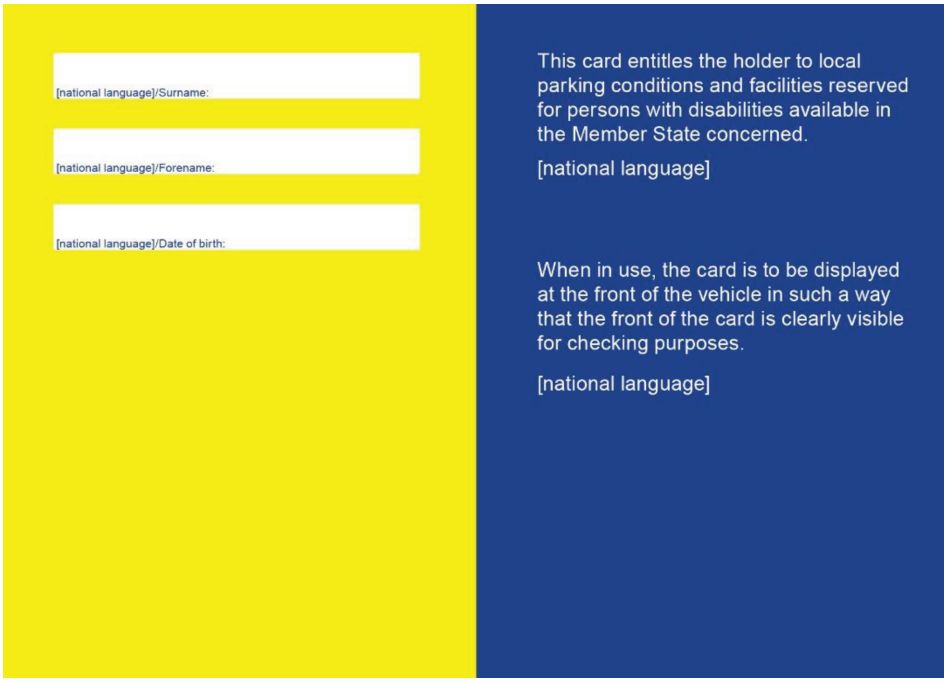
II PRIEDAS

EUROPOS ASMENS SU NEGALIA AUTOMOBILIO STATYMO KORTELĖS FORMATAS

PRIEKINĖ PUSĖ

GALINĖ PUSĖ

1. Kortelės dydis:

— aukštis: 106 mm,

— plotis: 148 mm.

2. Kortelė turi būti tamsiai mėlynos spalvos ir geltonos spalvos, kaip šiame priede pateiktuose paveikslėliuose, naudojantis šiomis nuorodomis:

— tamsiai mėlyna spalva: CMYK 100, 90, 10, 0,

RGB 0, 68, 148,

— geltona spalva: CMYK 94, 63, 7, 1,

RGB 255, 237, 0.

3. Kortelė vertikaliai padalijama į dvi dalis priekinėje pusėje ir galinėje pusėje.

a) Priekinės pusės kairėje dalyje turi būti:

— tamsiai mėlynos spalvos asmens su negalia vežimėlio naudotojo simbolis geltonos spalvos fone,

— kortelės išdavimo ir galiojimo pabaigos datos,

— kortelės serijos numeris,

— išduodančiosios institucijos ar organizacijos pavadinimas,

— jeigu kortelė susieta su transporto priemone ir to reikalauja valstybė narė, tos transporto priemonės registracijos numeris; valstybių narių, kurios nereikalauja nurodyti transporto priemonės registracijos numerio, atveju kortelėje neturi būti atitinkamo duomenų lauko.

b) Priekinės pusės dešinėje dalyje turi būti:

— užrašyti žodžiai „European Parking Card for persons with disabilities“ anglų kalba bei viena ar daugiau oficialiųjų išduodančiosios valstybės narės kalbų (didžiosiomis raidėmis) ir Brailio raštu naudojant Marburgo kodo matmenis,

— fone – išduodančiosios valstybės narės skiriamasis kodas, kurį supa Sąjungą simbolizuojančių 12 žvaigždžių žiedas,

— priėmus 8 straipsnio 7 dalies a punkte nurodytus deleguotuosius aktus, integruojamas QR kodas ir kitos galimos skaitmeninės savybės, kurioms naudojamos elektroninės priemonės siekiant užkirsti kelią sukčiavimui.

Kortelės fizinės versijos skaitmeninės savybės gali apimti daugiau asmens duomenų, nei numatyta kortelės fizinėje versijoje, kaip nustatyta šiame priede. Tačiau prieiga prie tokių duomenų suteikiama tik išduodančiosios valstybės narės valdžios institucijoms ir tik leidimą turintiems naudotojams. Tokie asmens duomenys tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2016/679.

c) Galinės pusės kairėje dalyje nurodoma:

— kortelės turėtojo pavardė ir vardas,

— kortelės turėtojo gimimo data.

d) Galinės pusės dešinėje dalyje turi būti anglų kalba ir viena ar daugiau oficialiųjų išduodančiosios valstybės narės kalbų pateikiama:

— pareiškimas: „Ši kortelė jos turėtojui suteikia teisę naudotis atitinkamoje valstybėje narėje asmenims su negalia skirtomis vietos automobilio statymo sąlygomis ir infrastruktūra.“,

— pareiškimas: „Naudojantis kortele, ji turi būti padėta transporto priemonės priekyje taip, kad kortelės priekinė pusė būtų aiškiai matoma patikrinimo metu.“.

4. Įrašai pateikiami anglų kalba ir viena ar daugiau oficialiųjų išduodančiosios valstybės narės kalbų. Jeigu valstybė narė nori pateikti įrašus kita kalba nei airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ar vokiečių kalba, ji taip daro nedarydama poveikio kitoms šio priedo nuostatoms. Jei valstybė narė pateikia įrašus bulgarų ar graikų kalba, ji parengia kortelės versiją, kurioje naudojami lotyniški rašmenys.